Lietas arhīva Nr. K33-0081-22/22
ECLI:LV:RIRT:2022:0607.11410063718.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jūrmalā 2022.gada 7.jūnijā

Rīgas rajona tiesa
tiesnese Ingrīda Bite,
piedaloties prokuroram Martinam Jurjānam,
aizstāvei Ievai Garančai

atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas.

Aprakstošā daļa

/pers. A/ izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu (zādzību), kas izdarīta no glabātavas, lielā apmērā.

/pers. A/ laika posmā no /datums 1/plkst.23.00 līdz /datums 2/plkst.9.00, mantkārīga motīva vadīts, nolūkā izdarīt svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu, ar skrūvgriezi atvēra privātmājas vārtus /adrese/, un tīši, prettiesiski iekļuva mājas pagalmā, kur pie vārtiem nožogotā un slēgtā teritorijā bija novietota Igaunijas uzņēmumam "/Nosaukums/" piederošā automašīna /TL marka/ ar Igaunijas valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ (turpmāk – automašīna /TL marka/). Turpinot īstenot noziedzīgo nodomu, /pers. A/, izmantojot apstākli, ka viņa darbības neviens nenovēro, slepeni nolaupīja automašīnas /TL marka/ sastāvdaļas:

– divus priekšējo lukturu komplektus, katru 5435,91 *euro* vērtībā, kopsummā par 10 871,82 *euro*;
– stūres komplektu 3747,98 *euro* vērtībā;
– vidējo infopaneli 3289,55 *euro* vērtībā;
– klimata kontroles vadības paneli 1730,96 *euro* vērtībā;
– spidometra paneli 2779,03 *euro* vērtībā;
– ātruma pārslēgu 1393,52 *euro* vērtībā;
– navigācijas vadības bloku 2554,14 *euro* vērtībā;
– multimedija vadības bloku pie ātruma pārslēga 764,64 *euro* vērtībā

un ar prettiesiski iegūtajām mantām no noziedzīga nodarījuma izdarīšanas vietas aizgāja.

Tādā veidā /pers. A/ tīši, prettiesiski iekļūstot glabātavā, nolaupīja Igaunijas uzņēmumam "/Nosaukums/" piederošo mantu 27 131,64 *euro* vērtībā, tas ir, lielā apmērā.

Ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 175.panta ceturtajā daļā.

Motīvu daļa

Tiesas izmeklēšanā apsūdzētais atzina sevi par vainīgu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, izdarīto nožēloja, piekrita lietas izskatīšanai bez pierādījumu pārbaudes.

Tiesa, izskaidrojot pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, noskaidrojot, ka pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai piekrīt procesa dalībnieki, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu pieņēma lēmumu par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu tiesas izmeklēšanā.

Apsūdzētā vaina noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 175.panta ceturtajā daļā ir pierādīta un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527.panta trešo daļu pierādījumu analīze, un uzskaitījums spriedumā netiek dots.

Apsūdzētā izdarītā noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas tiesa atzīst par pareizu, un par izdarīto noziedzīgo nodarījumu apsūdzētais ir sodāms.

Nosakot sodu apsūdzētajam, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta nosacījumiem, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību, viņa atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus, kā arī Krimināllikuma 35.pantā reglamentēto soda mērķi.

Par apsūdzētā personību noskaidrots, ka viņš ir agrāk vairākkārtīgi sodīts (lietas 1.sējuma 87.-93.lapa), pēdējo reizi ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021.gada 16.februāra sprieduma pēc Krimināllikuma 15.panta ceturtās daļas, 175.panta ceturtās daļas, 50.panta pirmās, trešās un piektās daļas ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem 19 dienām, piespiedu darbu uz 340 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 6 gadiem 6 mēnešiem. Piespriestais brīvības atņemšanas sods un piespiedu darbs pēc minētā sprieduma pilnībā izciests. Spriedums stājies likumīgā spēkā 2021.gada 6.maijā (lietas 2.sējuma 34.-37.lapa).

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.pantu apsūdzētais ir izdarījis sevišķi smagu noziegumu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētā mīkstinošu apstākli tiesa atzīst to, ka viņš atzina savu vainu un izdarīto nožēloja.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli tiesa atzīst to, ka viņa izdarītais noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu.

Izvērtējot visu augstāk minēto uz apsūdzēto, viņa izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, to, ka izdarīts sevišķi smags noziegums, apdraudot cietušā mantiskās intereses, ievērojot viņa personību, to, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts pie atbildību pastiprinoša apstākļa, to, ka viņš ir agrāk sodīts un nekādus secinājumus priekš sevis nav izdarījis, nav pārvērtējis savu attieksmi pret noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, nav iekļāvies sabiedrības vispārpieņemtajās uzvedības normās, bet turpinājis izdarīt jaunus noziedzīgus nodarījumus, tiesa uzskata, ka sods apsūdzētajam nosakāms brīvības atņemšanas veidā Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas sankcijas ietvaros.

Bez tam lemjot par soda noteikšanu, tiesa ņem vērā to, ka apsūdzētais saskaņā ar Krimināprocesa likuma 21.pantu ir izmantojis savas tiesības sadarboties ar tiesu, izvēloties vienkāršāku procesa veidu.

Augstākā tiesa ir norādījusi, ka, lemjot par iespēju notiesāt personu nosacīti, ir jāievēro krimināsoda mērķi. Proti, ir jāizvērtē, ka konkrētās krimināltiesiskās represijas piemērošana sekmēs taisnīguma atjaunošanu, noziedzīgu nodarījumu recidīvu novēršanu, aizsargās sabiedrisko drošību, atturēs citu personu no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, sekmēs notiesāto personu resocializāciju. Jāievēro ne tikai vainīgā personību raksturojošie dati, bet arī fakti, kas saistīti ar noziedzīgu nodarījumu (noziedzīgu nodarījumu smagums, izdarīto noziedzīgo nodarījumu skaits, nodarītais kaitējums u.t.t.) (sk. *Latvijas Republikas Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2018.gada 8.augusta lēmums lietā Nr.11087170715, SKK-434/2018*).

Turklāt Augstākās tiesas kopsapulces lēmuma 23.rekomendācijā norādīts, ja tiesa atzīst par iespējamu piemērot nosacītu sodu personai, kura izdarījusi smagu vai sevišķi smagu noziegumu, pieņemtais lēmums īpaši jāmotivē, tostarp pievēršot uzmanību vispārējās prevencijas mērķa sasniegšanai.

Augstākā tiesa arī savos nolēmumos vairākkārtīgi norādījusi, ka, lemjot jautājumu par iespēju notiesāt vainīgo nosacīti, tiesai jāizvērtē visi Krimināllikuma 55.panta pirmajā daļā norādītie apstākļi un tai nav tiesību kādu no šiem apstākļiem ignorēt (*sk. Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 21.augusta lēmums lietā Nr.SKK-479/2008 un 2009.gada 27.oktobra lēmums lietā Nr.SKK-567/2009*).

Lai gan apsūdzētā rīcībā konstatējams atbildību mīkstinošs apstāklis, bez ievērības nav atstājami pārējie lietā konstatētie apstākļi, ka apsūdzētais jau agrāk ir sodīts par analoģisku noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, un ar noziedzīgo nodarījumu cietušajam ir nodarījis ievērojumus materiālos zaudējumus, kurus no noziedzīga nodarījuma izdarīšanas dienas līdz pat lietas izskatīšanai pēc būtības, tas ir, nepilnu četru gadu laikā, nav pat uzsācis atlīdzināt.

Tiesas ieskatā, ievērojot Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi un lietā konstatētos apstākļus, ir nesamērīgi /pers. A/ pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas sodu noteikt nosacīti, kā to tiesu debatēs lūdza aizstāve.

Ņemot vērā konkrētos lietas apstākļus, tiesa atrod par iespējamu sodu apsūdzētajam noteikt bez mantas konfiskācijas, arī Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas sankcija paredz šādu alternatīvu. Turklāt šajā krimināprocesā apsūdzētā mantai arests nav uzlikts, un tiesai šādā gadījumā nebūtu iespējams ievērot Krimināllikuma 42.panta trešajā daļā noteikto, tas ir, konkrēti norādīt, kāda manta konfiscējama.

Likumā paredzētā papildsoda – probācijas uzraudzība – termiņš ir nosakāms atbilstoši izdarītā kaitīgumam un apsūdzētā personībai.

Galīgais sods apsūdzētajam nosakāms saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu pēc spriedumu kopības ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021.gada 16.februāra spriedumu (lietas 2.sējuma34.-37.lapa). Ņemot vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, tiesa uzskata, ka, nosakot galīgo sodu /pers. A/, ir piemērojams sodu daļējas saskaitīšanas princips.

Nosakot apsūdzētajam sodu, tiesa vērtē Krimināprocesa likuma 14.pantā noteikto tiesību uz krimināprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā ievērošanu, kā to tiesu debatēs lūdza apsūdzētā aizstāve.

Kā atzīts judikatūrā, krimināprocesa izskatīšanas ilgums – vairāki gadi - pats par sevi nav pamats atzinumam, ka tas neattaisnoti novilcināts un tādēļ pieļauts tiesību uz krimināprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpums (*skat. Augstākās tiesas 2018.gada 6.februāra lēmums lietā Nr.SKK-47/2018*).

Tiesa atzīst, ka, lai arī krimināllieta tiesā izskatīta nepilnus divus gadus, apsūdzētā tiesības uz lietas izskatīšanu saprātīgā termiņā nav pārkāptas, jo nav konstatējama neattaisnota krimināprocesa novilcināšana.

Kā redzams no krimināllietas materiāliem, krimināprocess uzsākts 2018.gada 30.septembrī, krimināllieta tiesā saņemta 2020.gada 31.jūlijā. Kopumā nozīmētas sešas tiesas sēdes, no kurām trīs ir atliktas vai noņemtas no izskatīšanas tikai apsūdzētā neierašanās dēļ, turklāt viens gadījums no tiem ir atzīts par neattaisnojošu, kā arī divas tiesas sēdes noņemtas no izskatīšanas aizstāves un tiesneses slimības dēļ. Tiesas sēdes nozīmētas regulāri, un tieši paša apsūdzētā rīcība, neierodoties uz tiesas sēdēm gan attaisnojošu, gan neattaisnojošu iemeslu dēļ ir bijusi par pamatu lietas izskatīšanas atlikšanai. Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka nav konstatējams /pers. A/ tiesību uz krimināprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpums.

Apsūdzētajam pirmstiesas procesā laikā piemērots drošības līdzeklis – nodošana policijas uzraudzībā –, kas ir atstājams negrozīts līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Ievērojot to, ka, izskatot lietu bez pierādījumu pārbaudes tiesas izmeklēšanā nebija strīds par cietušā Igaunijas uzņēmuma "/Nosaukums/" pieteikto materiālā kaitējuma kompensāciju, tiesa atzīst cietušās pieteikto materiālā kaitējuma kompensācijas pieteikumu 3474,08 *euro* apmērā par apmierināmu un piedzenamu no apsūdzētā saskaņā ar Krimināprocesa likuma 350.panta pirmo un otro daļu, 352.panta nosacījumiem.

Pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā lietiskos pierādījumus – kasti ar skrūvgriezi un diviem nomazgājumiem, papīra maisu ar atdurstieņa fragmentu un aploksni ar vienu gaišu daktoplēvi ar apavu pēdas fragmentu, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem saskaņā ar Krimināprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1. un 2. punktu – iznīcināt.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Krimināprocesa likuma 520.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

/pers. A/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 175.panta ceturtajā daļā, un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 3 (trim) gadiem, un ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu pēc spriedumu kopības ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021.gada 16.februāra spriedumu daļēji saskaitīt piespriestos sodus un galīgo sodu noteikt – brīvības atņemšana uz 3 (trim) gadiem 3 (trim) mēnešiem, ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem, ar piespiedu darbu uz 340 (trīs simti četrdesmit) stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 6 (sešiem) gadiem 6 (sešiem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.pantu soda termiņā ieskaitīt pēc Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021.gada 16.februāra sprieduma pilnīgi izciestās 340 (trīs simti četrdesmit) piespiedu darba stundas un pilnīgi izciesto brīvības atņemšanas sodu 6 (seši) mēneši 19 (deviņpadsmit) dienas no 2015.gada 1.aprīļa līdz 2015.gada 19.oktobrim, atzīstot, ka /pers. A/ ir pilnībā izcietis piespriesto brīvības atņemšanas sodu un piespiedu darbu pēc Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021.gada 16.februāra sprieduma, kā arī ieskaitīt daļēji izciesto papildsodu – transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana no 2019.gada 20.decembra līdz 2022.gada 7.jūnijam.

Drošības līdzekli – nodošana policijas uzraudzībā – līdz sprieduma stāšanās likumīgā spēkā /pers. A/ atstāt negrozītu.

Piedzīt no /pers. A/ par labu Igaunijas uzņēmumam "/Nosaukums/" kaitējuma kompensāciju 3474,08 *euro* (trīs tūkstoši četri simti septiņdesmit četri *euro* un 8 centi), nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, iesniedzot tiesai maksājuma apliecinošu dokumentu.

Lietiskos pierādījumus – kasti ar skrūvgriezi un diviem nomazgājumiem, papīra maisu ar atdurstieņa fragmentu un aploksni ar vienu gaišu daktoplēvi ar apavu pēdas fragmentu, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem – pēc sprieduma spēkā stāšanās iznīcināt.

Spriedumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību vai protestu Rīgas rajona

tiesā (Jūrmalā).

Pilna nolēmuma pieejamības diena – 2022.gada 4.jūlijā.

Tiesnese Ingrīda Bite